

بررسی تحلیلی تاثیر رسمیت یافتن مذهب تشیع بر هنر قالبیافی ایران در عهد صفویه

پایان نامه

- وزارت علوم، تحقیقات و فناوری - دانشگاه هنر اسلامی تبریز - دانشکده هنر
- دانشجو: [احمد ینگی ملکی](#)
- استاد راهنما: [بهرام آجورلو جواد حسن پورنامی](#)
- سال انتشار: ۱۳۹۲
- 15 صفحه اول

چکیده

تاثیر دین و مذهب بر هنر همواره یکی از مسائل اساسی و پرسشهای بنیادین در عرصه ی پژوهش هنر، بالخصوص تاریخ هنر بوده است؛ در این میان تاثیراتی که دین (مذهب) می تواند بر هنر قالبیافی داشته باشد، تا به حال مورد تحقیق و بررسی قرار نگرفته است؛ به همین علت در این رساله تحولات مذهبی ناشی از تحولات سیاسی (تغییر دین رسمی یا دین دولتی) بر هنر قالبیافی ایران در گذار از تیموریان به صفویان بررسی می شود. چرا که زدودن دین از هنر و صنایع هنری (هنرهای کاربردی) که بعضا خود باعث پیدایی یا تغییر آنها به شکلی که امروز مشاهده می شوند، شده است، امکان پذیر نمی باشد. به همین دلیل این دو سوال که آیا تغییر مذهب (از تسنن به تشیع) در گذار از دوران تیموری به صفوی اولاً بر روی طرح و ثانیاً بر روی رنگ و والور رنگی تاثیر داشته است؟! به عنوان سوالات اصلی این رساله انتخاب شدند. برای این سوالات دو فرضیه نیز در نظر گرفته شد که تغییر مذهب اولاً بر طرح و ثانیاً بر رنگ تاثیر داشته است. پاسخگویی به سوالات بر اساس دو روش تاریخ هنری و تاریخ اجتماعی-سیاسی انجام شده است که در این میان به منابع موجود قالبیافی که برای دوران تیموریان، فرشهای به تصویر کشیده شده در نگارگریهای آن دوران و برای دوران صفوی، فرشهای به دست آمده از آن دوران که هم اکنون در موزه های سراسر جهان نگهداری می شوند؛ و همچنین آثار متکلمان و فقهای اهل تسنن و تشیع رجوع شده است. در انتها این نتیجه حاصل شد که تغییر مذهب از تسنن به تشیع، حداقل می توانسته بر طرح های هنر قالبیافی تاثیر گذار بوده باشد.